

Motion till riksdagen

1989/90:Sk375

av Pär Granstedt och Birgitta Hambraeus (båda c)

Avdrag för kulturstöd

Ett fritt verkande kulturliv och en fri kulturdebatt är en förutsättning för en levande demokrati. Detta är en sanning som erkännes av de flesta. Samtidigt har det alltid varit svårt att finna former att förena kravet på kulturlivets frihet med rimliga ekonomiska villkor för dess utövare. Ett kulturellt och konstnärligt nyskapande ligger ofta före utvecklingen av den allmänna smaken. Det kan därför vara svårt att finansiera en kulturell verksamhet genom att saluföra dess alster på en kommersiell marknad. För många kulturutövare genom historien har därför valet stått mellan att ta understöd av resursstarka makthavare, eller att dra sig fram i armod, många gånger i akut nöd.

I dag är det stat och kommun som har huvudansvaret för att finansiera kulturell verksamhet. Budgetmässiga problem har dock gjort det allt svårare att uppfylla detta på ett rimligt sätt. Sponsring från privata företag hardärför blivit allt vanligare. Det är i och för sig inte orimligt men om vårt kulturliv i huvudsak skulle bli beroende av näringslivets prioriteringar vore det mindre lyckat. Det är naturligt att företagens beslut om stöd bygger på deras bedömning av marknadsförings- och PR-effekter snarare än på en djupare kultursyn.

Stat och kommun kan förväntas lämna sitt stöd utifrån en mer allvarligt syftande kulturpolitisk syn. Samtidigt kan det riktas allvarliga principiella invändningar mot en situation där kulturlivet i allt väsentligt är ekonomiskt beroende av den politiska makten – även om denna vilar på en demokratisk grund. En finansiering som gav kulturlivet en mer fristående ställning i förhållande till såväl ekonomiska som politiska makthavare vore därför önskvärd.

Ett sätt att åstadkomma detta vore att skapa ett system där enskilda människor fick möjlighet att med obeskattade medel lämna bidrag till kulturlivet. En möjlighet skulle öppnas till avdrag upp till ett visst belopp för bidrag till kulturell verksamhet som uppfyllde vissa kriterier. Avdragsrätten motiveras av att dessa bidrag avlastar behovet av samhälleligt kulturstöd. För att skapa likartade villkor för de flesta skulle dessa avdrag skattemässigt kunna behandlas på samma sätt som ränteavdrag, dvs. endast berättiga till avdrag upp till den skattenivå som gäller vid brytpunkten. En gräns för avdragsmöjligheten skulle inledningsvis kunna sättas vid 1 000 kr. I takt med att behovet av kulturanslag från stat och kommun minskar skulle denna gräns successivt kunna höjas.

Hemställan

Mot. 1989/90

Sk375

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär en utredning om avdragsgillt kulturstöd i enlighet med vad som anförts i motionen.

Pär Granstedt (c)

Birgitta Hambraeus (c)